Võ phi Hùng, cựu HS Petrus Ký, 67-74, tặng cho Quán Ven Đường

NĂM THỨ NĂM — SỐ 447 MỖI SỐ 5 xu 辛未年十一月十五日 NGÀY THỨ TƯ 28 DÉCEMBRE 1931

GIÁ BÁN

	ĐÔNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm	5$00	6$00
Sáu tháng	2.80	3.50
Ba tháng	1.50	2.00

Mua báo phải trả tiền trước.
Thơ và mandat gửi cho M. TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN. — Ai đăng quảng-cáo việc riêng, xin thương-nghị trước.

TIẾNG-DÂN

Chủ nhiệm kiêm Chủ bút
HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Quản lý
TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

敲 La Voix du Peuple 民

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy

BẢO-QUÁN
Số 193, đường Đông-ba, Huế
Hộp thơ: số 61
Giây thép nói: số 82
Giây thép: TIENGDAN — Huế

Lẽ phải sai khiến ta một cách nghiêm nhặt hơn ông chủ.
(Pascal)

LÝ-TƯỞNG VỚI THỰC-SỰ

Chúng ta thường nghe những câu: «Đều nầy là lý tưởng, đều kia là thực hành», và «Cần thực hành không cần lý tưởng» v. v. Mới nghe hình như đúng lẻ mà kỳ thiệt là lầm, lầm vì nhập chung lý tưởng với mộng tưởng làm một môn mà không có phân biệt.

Ở trong vũ trụ nầy, không có việc gì là không lý, mà cũng không cái lý gì là không việc, 無無理之事, 亦無無事之理. Thực sự với lý tưởng thường đi với nhau; song thực sự là hiện tượng bày ra bề ngoài, mà lý tưởng là cái chân tướng ẩn núp bề trong; hoặc lý tưởng thường đi trước mau mà thực sự lại đi chậm sau; vì cái cớ so le ấy mà khiến cho người dở hiểu lầm, thành có câu nói chia rẻ như trên. Thao-thiên Cung-kỳ là một nhà học giả Nhật-bản chủ trì thế giới chủ nghĩa có nói rằng: «Phàm cái gì mà không đem ra thực hành được đều là mộng tưởng cả, chớ không mạo được cái tên lý tưởng. Gọi là lý tưởng, chính là những đều đem thực hành được kia». Câu nói tuy vắn tắt mà phân biệt cái giới tuyến «lý tưởng với mộng tưởng» rất rỏ ràng.

Nay ta theo lẽ trên mà suy nghiệm trên lịch sử thì thấy rỏ một đều là lý tưởng có cái mảnh lực vô hình thường thường mở đường chỉ lối cho thực sự đi theo, tức cho rằng lý tưởng là người hướng đạo cho thực sự, cũng là rất đúng.

Cuối đời Đông-Hán, bọn gian hùng nổi lên như kiến, kẻ chiếm quận nay, người chia châu khác, theo trên thực sự, ai biết cuộc tương lai ra thế nào. Thế mà ông Khổng-Minh nằm trong núi Nam-dương, ôm một cái lý tưởng gầy nền Thục-Hán, không bao lâu mà cuộc Tam-quốc thành ra sự thực. Từ thế kỷ 18 trở lên, quân quyền trên thế giới thạnh hành là giường nào, bài luận Dân ước (Contrat social) chỉ là lý tưởng của Lư-thoa, ai lại không cho là nói phiếm; thế mà từ thế kỷ 19 trở đi cho đến ngày nay, bao nhiêu quân quyền trên thế giới, bị luồng gió Dân ước ấy xô đẩy, kế tiếp thâu buồm cuốn gói, đi theo giòng nước; có còn một ít cũng dựa theo chín gió mới sinh tồn được. Cái mảnh lực của lý tưởng mạnh là giường nào!

Lý tưởng có sức mạnh như thế, nên thường làm cái nêu cho con đường tấn hóa, có cái phát hiện từ đời Thượng-cổ mà ngày nay mới thực hành, cũng có cái ngày nay đã thấy manh nha mà mấy trăm đời sau mới thực hiện. Song thế nào mặc dầu, đã là lý tưởng tất nhiên có ngày thực hành, ấy là lẻ tất nhiên vậy. Bởi vậy thực sự thường bày ra nơi hoàn cảnh hiện tại mà lý tưởng vẫn thuộc về hoàn cảnh tương lai. Hoàn cảnh hiện-tại không tốt mà muốn tạo ra một cái hoàn cảnh mỹ thiện về tương lai, thế nào cũng có một cái lý tưởng chân chính làm tiên đạo. Nói cho rỏ ra là lý tưởng có thể xoay chuyển hoàn cảnh hiện tại mà tạo ra một cái hoàn cảnh mới vậy.

Không những thế thôi, thực sự cũng không đứng ra ngoài vòng công lệ tấn hóa được; nghĩa là cũng theo chân lý mà tấn tới lần lên. Nếu như nói thực sự không căn cứ gì với lý tưởng, thì một cái hoàn cảnh hiện tại, dầu bất lương thế nào, chúng ta cũng nhận là thực sự mà trơ tro giữ lấy; vậy thì hiện tượng vũ trụ, như một cục đá, không khi nào di dịch, không phải trái với cái lệ tấn hóa hay sao? Huống chi trên đời mà gọi là thực sự, không phải một vật trông thấy mà biết liền, mà những lối thêu đen vẻ đỏ, thay dạng đổi hình, không biết bao nhiêu mà kể làm cho thực sự bị che lấp. Nếu không cầm cái cân chân lý mà suy đoán thì lấy xấu làm tốt, chỉ đều hay làm đều dở, di hại cho nhân quần không phải ít. Duy có lý tưởng là một vật không cái gì ngăn đón, nên có thể tạo hạnh phúc cho cuộc tương lai được. Danh ngôn Tây có câu «Muốn tấn bộ tức là làm được một việc tấn bộ». Muốn tấn bộ 3 chữ chính là cái lý tưởng chân chánh làm hướng đạo cho cuộc tấn hóa của loài người vậy.

Vậy ta có thể nói rằng: Người không lý tưởng tức là người thừa; việc làm không có căn cứ vào lý tưởng là hành động vô ý thức. Ai mà có lòng muốn bước lên con đường tấn bộ, cần nhứt là phải nuôi cái lý tưởng chân chánh.

Tha sơn Thạch

KHOA-HỌC TẠP-THỞ

BỆNH VI-TRÙNG

(*Tiếp theo*)

Nói tóm thì bệnh sốt rét và bệnh thương hàn nổi dát là bệnh của người. Vi trùng của hai bệnh ấy đều ở trong máu người. Ở trong máu người nầy qua máu người khác cần phải một cái máy giao thông đặc biệt, máy ấy là con muỗi *anophèle* với con rận.

Bệnh hạch và bệnh giại thì không như thế. Hai bệnh nầy chính gốc không phải bệnh của loài người. Chính gốc thì bệnh hạch là bệnh loài chuột, bệnh giại là bệnh loài chó. Vi-trùng của hai bệnh ấy không phải ở máu: vi-trùng hạch ở trong các hạch của chuột, vi-trùng giại ở trong não cân của chó. Thường thường thì con chó nầy lây sang con chó khác, con chuột nầy lây sang cho con chuột khác. Lây sang cho người là chỉ một sự bất thường vậy.

Hạch là một bệnh của loài chuột. Khi con chuột có hạch, trong các hạch của thân thể nó có vô số vi-trùng hạch. Nhưng khi bệnh nó đã nặng thì vi-trùng tràn vào trong máu của nó. Trên mình con chuột thường hay có con bọ chét. Con bọ chét ấy cắn con chuột, hút máu chuột và vi trùng hạch. Nếu người nào bị một con bọ chét ấy đút, thì là mắc hạch.

Bệnh giại là một bệnh của loài chó. Trong thân thể con chó có giại, vi trùng bệnh giại nằm trong não cân và trong bọt nước miếng của nó. Nếu người nào bị một con chó như thế cắn phải, thì vi-trùng ở bọt nước miếng của con chó vào thân thể người, theo gân lên đến não mà phát ra bệnh hạch.

Vi-trùng vào trong thân thể người, thân thể người đối lại cách thế nào? Tùy theo sức vi-trùng mạnh hay yếu, già hay trẻ; tùy theo sức thân thể người mạnh hay yếu, già hay trẻ; lại tùy theo khí hậu xung quanh thuận hay nghịch với vi trùng, thuận hay nghịch với thân thể người, sự đối phó với thân thể người tùy theo những cớ ấy mà không nhứt định. Nhưng trong cách đối phó ấy có một luật rất quan trọng là luật *immunité*. Thế nào là *immunité*? Mắc bệnh vi trùng nào một lần rồi thì về sau không mắc lại bệnh ấy nữa, hay có mắc lại thì cũng nhẹ, như thế là *immunité*. Số là khi nào có một giống vi-trùng vào trong thân thể ta, giống ấy đối với thân thể là một vật độc. Vì có vật độc ấy, nên trong khi kháng cự với vi trùng, thân thể phải chế ra một vật «trừ độc». Vật «trừ độc» ấy, sau khi vi trùng kia chết rồi, vẫn ở luôn trong thân thể ta. Vì vậy cho nên về sau, nếu vi trùng ấy có vào một lần nữa, thì không sinh được bệnh, mà nếu có sinh thì cũng nhẹ.

Nói đến đây tôi xin nhắc lại để độc giả nhớ rằng: trong vấn đề «vi trùng học», có hai cái luật rất trọng, một là luật *spécificité* (tư cách đặc biệt đã nói ở trên), hai là luật *immunité* vừa nói ở đây. Nhờ luật *spécificité* nên mới phát minh ra được nhiều cách khảo cứu chứng bệnh một cách minh bạch; nhờ luật *immunité* mới phát minh ra được những phép đề phòng các bệnh vi trùng. Tôi viết bài nầy không có ý bày vẽ đủ cách khảo cứu chứng bệnh hay chế thuốc đề phòng các thứ bệnh. Đó là một vấn đề chuyên môn, không thể tóm tắt mà nói được. Song trong sự học thuật phổ thông, hai cái luật *spécificité* và *immunité* cần phải biết vậy.

(*Sẽ tiếp*)

Y-sĩ **Trần-đình-Nam**

CHUYỆN ĐỜI

Trở mặt....

« — Ai mua bánh mì không?

— Bánh mì nóng mới ra lò... ai mua không?»

Hai đứa nhỏ bán bánh mì mỗi đứa mỗi cái bao vải trên lưng vừa đi vừa rao, ở trên hai con đường Đông ba và Đông khánh hai đứa chỉ cách nhau cái bờ ngang con sông hẹp. Kêu một vát mỏi họng, không ai đếm xỉa đến, buồn tình thằng bên ni sông kêu thằng bên kia:

« — Phải mi đó không Xược? Bán còn hết mi?

— Mi đó phải không, Nghịch?

— Ừ, tao đây! qua đây tao biểu.»

Thằng Xược cũng không ai hỏi đến, bước lên tạm cấp cầu Đông ba, qua với thằng Nghịch.

Hai đứa đồng trang đồng lứa, đồng một nghiệp «bo nhe», phải đi lảnh bánh mì bán thật bực bội; nay gặp nhau, thôi bán còn hay hết mặc kệ, nói chuyện cái đã. Nói chuyện xong đồ ra chơi «mạng». Trên một bên cái hình chữ nhựt vẻ dưới đất, thằng Nghịch đương cỏng thằng Xược vừa đi vừa cúi lượm miếng gạch thằng Xược quăng, chơi cười với nhau um ỏi. Đường kia, chỗ cửa nhà bà b. V. có mụ vú em mở cửa bước ra. Ngó lên ngó xuống, trông thấy hai cậu nhỏ, mụ vú cả mừng hà miệng kêu:

« — Mi! thằng bán bánh mì!»

Hai đứa nhỏ, như là có giây điện truyền qua, «dạ» rập một tiếng, thằng Nghịch hất thằng Xược té xuống đất cái đuội rồi xách đồ bánh mì chạy đại; thằng Xược cũng chồm nghồm ngồi dậy xách bao bánh chạy theo. Nghịch dừng lại đưa chưn ra cản, Xược vô ý va nhằm, té sấp, xước mặt, chảy máu, ngồi vừa khóc vừa chửi... Nghịch đến trước bán một ổ bánh mì 3 xu!

Hai bác phu xe vắng khách gác gọng xe ngồi nói chuyện đời, mục kích cái chuyện của hai cậu bé con mà phì ra cười, chê rằng đồ ranh con khốn nạn! sá chi một mối hàng ba xu mà cũng đua dành nhau, chơi đó mà trở mặt đó...

Hai bác xe ta đương nói chuyện với nhau thì có tiếng kêu:

« — Xe!... xe!»

Một cái vụt, hai con ngựa người chạy. Khách một người mà xe hai cái, hai bác xe áp lại dành với nhau, cái bánh bên tay mặt của xe nầy, tông với bánh tay trái của xe kia, hai cái xe ngã lật ra, mỗi nơi mỗi cái... Đuội! đuội!... tiếng tay thoi vào lưng hòa với tiếng chửi như ca «hành vân» hay hát «tiu mã»... Rút cục mối hàng chỉ về một bác! Mà mối hàng được bao nhiêu tiền? Một «cút» xe trong thành phố cao tay là hai cắt bạc chớ mấy!

Lạc-nhân kể ra hai chuyện: một chuyện 2 thằng bán bánh mì và một chuyện hai bác xa phu, là hai chuyện thường ngày thường thấy, không ai ở Huế đây mà có thể nói rằng mình không mục kích một cái trò như vậy được. Nhưng đó là chuyện dọc đường, chuyện của những người không được hưởng giáo dục như ai, không đáng cho chúng ta trách. Còn nhiều chuyện thú hơn nữa mà những vai đóng trò là người có học thức kia. Lạc-nhân biết hai anh em bạn nọ làm một tòa, thân thiết với nhau, nhưng vì muốn mau «ăn lương lên»... mà người nầy viết thơ tố giác người kia là có tư tưởng...; hai quan nọ ngày nay tiệc, ngày mai ăng vui cười với nhau suốt tháng, mà vì cả hai muốn dành nhau một chức quan to, nên đâm ra nặc danh đầu cáo...

* * *

Vì 3 xu mà trở mặt là lũ trẻ bán bánh mì, vì vài cắt bạc mà trở mặt là mấy anh xa kéo, vì «ăn lương lên» vì phẩm tước mà trở mặt là mấy nhà học giả... Nhưng rút cục chẳng là trở mặt cả! Cho biết trò đời là vậy đó!

Lạc-nhân

TIN TRUNG-HOA

Tình hình chánh trị ở Nam kinh

Thượng-hải, 14 décembre. — Tình hình chính trị vẫn rối ben. Có tin đồn rằng Tưởng-giới-Thạch sẽ từ chức.

— Bản đại danh của sở Sơn đầm Nam-kinh có truyền bố cho dân cư được rỏ mà phòng ngừ lại đảng-viên cộng-sản; vì có tin cho hay rằng cộng-sản định đến thủ đô để gây loạn.

— Có tin rằng cánh Quảng-châu muốn lên nắm quyền thay Tưởng, nhưng việc nội loạn chưa yên, sợ có xảy ra đều nguy biến.

Tưởng giới Thạch và Tông tử Văn đã từ chức

Thượng-hải, 15 décembre. — Có tin ở Nam kinh cho hay rằng Chủ-tịch Tưởng-giới-Thạch và Tài-chánh tổng-trưởng Tông-tử-Văn đã từ chức. Nhưng tin ấy chưa lấy gì làm đích xác.

Nhân nhịp nầy người ta nhắc lại rằng đã lâu nay phái Tả trong Quốc dân đảng đã yêu cầu Tưởng-giới Thạch từ chức. Vả tài chính bộ trưởng Tông tử-Văn là em vợ của Tưởng, lại còn nhiều yếu nhân của chánh-phủ Nam-kinh đều là người nhà họ Tông.

— Có tin đích xác rằng Tưởng-giới-Thạch đã từ chức chủ tịch chính phủ Dân quốc Trung-hoa và viện Trung-ương chấp hành. Nhưng Tưởng còn nhận chức tổng tư lệnh. Còn về phần Tông-tử-Văn thì người ta yêu cầu cho Tông dử chức bộ trưởng Tài-chánh, nhưng tuồng như là Tông cũng xin từ chức.

Cuộc Ninh Việt hiệp nhứt

Thượng-hải, 15 décembre. — Hồ-tung Khâm Bình-bộ tổng trưởng của chính phủ Nam-kinh, hiện nay gì ở lại Thượng-hải có yêu cầu đại-biểu Quảng-châu đến Nam-kinh dự kỳ hội của ủy viên chấp hành Trung-ương của Quốc-dân-đảng sẽ mở tại Nam-kinh ngày 20 décembre.

TIN SAU CÙNG

Tưởng giới Thạch đã từ chức hết các chức Tổng thống Trung-hoa Dân quốc và Tổng tư-lệnh binh đội Trung hoa.

Lâm Sum lên quyền chức Tổng thống Trung hoa.

Trần hữu Nhân, nguyên ngoại giao bộ trưởng của chính phủ Quảng đông, nhận chức ngoại giao bộ trưởng của Dân quốc Trung hoa.

MỘT VỤ KIỆN CÓ THÚ

Báo Ami du Peuple ra ngày 12 décembre có đăng tin một viên trí huyện ở Thanh-hóa (chưu commis tòa Sứ mới bổ ra) đưa đơn kiện một người đầy tớ lường đảo lấy tiền trước rồi trốn về Huế.

Tòa Nam án ở Huế cho đòi người đầy tớ đến hỏi.

Đến khi ra trước tòa thì lạ thay! không thấy tên đầy tớ nào cả, mà chỉ thấy một... ông thầy đồ! Ông ta khai rằng quang huyện ấy rước ông ở trong nhà dạy dỗ quan một ít chữ Nho trong khi rảnh việc. Nhưng từ khi ra Thanh-hóa đến nay, ông cứ bị người «học trò» của ông bắt phê đơn và xử án luôn, ông sợ có một ngày kia can tội nên phải định ra cho khỏi. Còn số tiền dạy mà ông đã nhận trước kia, không biết lấy gì mà trả lại nên phải làm thinh mà trốn về....

Có phải một vụ kiện có thú không?

Một đảng viên cộng sản bị hành hình tại Quảng-ngãi

Lê Khâm là người ở làng Thiện-xuân, trạc độ 25 tuổi, người ốm và cao, bị hành hình ở làng Huân công (Tam quan), hồi 5 giờ sáng bữa 10 décembre. Khâm can tội giết một người chức dịch trong cuộc biểu tình. Trong khi hành hình không xảy ra việc gì, vì lính canh tuần rất nghiêm nhặt. Đ. B.

XIN THƯA THIỆT TÌNH

Không còn bao lâu ngày nữa thì hết năm Tây, bản-báo cần phải kế-toán chung-niên, vậy xin thưa quí độc-giả, ai còn thiếu tiền báo, hãy nhớ gởi về cho, rất cám ơn.

TIẾNG-DÂN

Giờ đi xe lửa đổi lại

Kể từ đầu năm tây (1er Janvier 1932) mỗi tuần lễ sẽ có 3 chuyến tàu tốc-hành từ Hanoi vào Tourane. Tàu chạy từ Hanoi vào nhằm các ngày thứ 2, thứ 4 và thứ 6, hồi 9 giờ rưỡi tối; vào Tourane nhằm các ngày thứ 3, thứ 5, thứ 7, lúc 5 giờ 58 phút chiều.

Xe tốc-hành chạy ra thì khởi-hành từ Tourane nhằm các ngày thứ 4, thứ 6, chúa Nhựt, lúc 9 giờ rưỡi sáng; đến Hanoi nhằm các ngày thứ 5, thứ 7, thứ 2 lúc 6 giờ 35 phút sáng.

Ngoài ra chuyến tàu Vinh — Tourane và Tourane — Vinh chạy hằng ngày mấy lúc, đến ngày 1er Janvier 1932 sẽ dầm, có chuyến tàu Vinh — Huế và Huế — Vinh thay vào; mỗi ngày xe chạy ra thì sớm mai khởi hành tại Huế, hồi 5 giờ 25 phút; còn xe chạy vào thì khởi hành từ Vinh hồi 6 giờ 51 phút và chỉ chạy đến Huế.

Trên khúc đường Huế — Quảng-trị mỗi ngày lại có một chuyến xe ra và một chuyến xe vào khác nữa.

Xe Huế chạy 4 giờ chiều đến 5 giờ 29 đến Quảng-trị.

Xe Quảng-trị chạy 6 giờ mai, đến 7 giờ 41 phút đến Huế.

Trên con đường Huế — Tourane sẽ có hai chuyến khởi hành từ Huế:

Buổi mai: 5 giờ 36 phút,
Buổi chiều: 4 giờ 16 phút,

Đến Tourane:

Buổi mai: 10 giờ 32 phut,
Buổi chiều: 8 giờ 10 phút;

và hai chuyến khởi hành từ Tourane:

Buổi mai: 5 giờ 24 phút,
Buổi chiều: 2 giờ 31 phút,

Đến Huế:

Buổi mai: 9 giờ 24 phút,
Buổi chiều: 7 giờ 31 phút.

ĐÍNH CHÍNH

Báo Tiếng-dân số 439 ra ngày 25-11-31, bài xã thuyết «HỌC ĐỂ LÀM GÌ», về đoạn dẫn chuyện Tô Tần có câu: «Siêng học cho đến đổi treo đầu tóc trên rường nhà để tránh ngủ...», Câu ấy tác giả vì nhớ câu «dầu huyền lương, chùy thích cổ» 悬梁, 刺股, nên sơ ý mà dẫn lầm. Chuyện dầu treo rường là của Tôn Kính đời Đường. Vậy xin đính chính lại: «Siêng cho đến đổi cầm đòi đâm vào vế chân v. v.» Học trung nhân

ANNAM LỊCH SỰ
HÃY NÊN HÚT THUỐC LÁ JOB

MỘT Ý-KIẾN ĐỐI VỚI BÀI
CÁI CẢNH KHỔ RIÊNG
TRÊN CON ĐƯỜNG SINH-KẾ Ở XỨ TA

Bản báo tiếp được bài này của một người độc giả, cũng tỏ mối nhiệt-tâm về hiện tình kinh-tế ngày nay. Vậy xin lục đăng để độc giả đồng lãm. L. T. S

Bài trên này đăng ở số báo Tiếng-dân số 442 ra ngày 5-12-31 vừa rồi, nói về « cái cảnh khổ riêng trên con đường sinh-kế ở xứ ta » đại ý có hai đoạn: Đoạn trên nói cái khổ cảnh về sinh-kế ở các nước trên thế giới có hai nguyên nhân: 1/ người nhiều mà đất ít, 2/) chế-tạo nhiều mà tiêu-thụ ít. Đoạn dưới, thì so sánh hiện trạng kinh-tế trong xứ với hiện trạng kinh tế trên thế-giới mà cho rằng: a) nhân khẩu và thổ-địa ở ta được số bình quân, b) sức tiêu-thụ nhiều hơn sức sinh-sản; rồi phát minh ra ba nguyên nhân: 1/ không có tư bản lớn, 2/ không có đoàn thể chung, 3/ không có học thực dụng, và kết luận muốn cứu khỏi cái sinh-kế cùng quẫn cho nhân-dân thì phải gắng sức phá bỏ ba « nguyên-nhân không » ấy.

Đối với đoạn trên, cứ theo ý tôi, thì chưa được xác-thực, mà xin bổ chính thế này:

1/ Tư-bản phát triển là nhờ ở sự nghiệp cạnh-tranh. Càng cạnh-tranh kịch-liệt bao nhiêu, tấn tuồng ưu-thắng liệt bại càng diễn ra, khiến tư bản dồn dập lại mà tập-trung vào một số rất ít người, còn đại đa số thì phải chịu sự bần cùng khốn khó, không chỗ dung-thân. Vậy tự do cạnh tranh là một nguyên nhân.

2/ Tư-bản đã tập-trung, cạnh tranh càng kịch-liệt, muốn chiếm phần ưu-thắng, các nhà có tư-bản lớn đua nhau chế tạo rất nhiều hàng hóa bán đi không hết, kết quả phát sinh ra cái hiện tượng sinh-sản quá chừng. Song nên biết rằng: sức sinh sản quá nhiều, không phải đã đủ cung cấp cho cả mọi người rồi thừa ra, mà thực sự lại trái hẳn: đại đa số vẫn phải chịu đựng im trong cái cảnh-ngộ thiếu-thốn. Nói thế chắc có người bẻ rằng: ở các nước cơ-khí phát-minh, đã gây nên cuộc long thịnh trong sản nghiệp giới, giúp cho sự sinh sản lanh chóng một cách lạ thường, chỉ một cơ quan sinh sản con-con cũng đủ cung cấp nhu yếu cho hàng mấy vạn người; vậy thừa ra là có, chứ thiếu nỗi gì? Phải, tôi xin công nhận, cái lanh chóng của cơ khí đã làm cho sức sinh sản quá nhiều. Nhưng xét kỹ, cái nhiều đó là nhiều cho nhà chế-tạo, chứ với kẻ lao-động thì chưa có chút gì. Nếu đem hết bao nhiêu cơ quan sinh sản trên thế-giới hiện nay, mà bình quân cung cấp nhu yếu để nuôi dưỡng lấy mọi người, thì tôi dám chắc rằng chỉ đủ dùng và thiếu mà thôi. Thế là sinh sản vô tổ chức lại cũng một nguyên nhân.

3/ Sau hồi Âu-chiến, các nước thuộc-địa phần nhiều nổi lên phong trào cách mệnh, có nơi đã dựng thành những nước tư bản độc-lập, đối đầu cạnh tranh với các nước tư bản cũ, làm cho trên con đường kinh-tế gặp nhiều bước khó khăn. Lại thêm Nga-đô là một chỗ thị-trường rất lớn, chiếm gần một phần sáu quả địa-cầu, biệt lập ra ngoài thế-giới tư-bản, khiến cho nền kinh-tế thế-giới lại nguy thêm, gây ra cuộc đại cơ khủng hoảng chung. Vậy thị-trường thu hẹp lại là một nguyên nhân nữa.

Còn nói người nhiều, đất ít thì thử hỏi, lấy một nước địa thế rất hẹp mà nhân khẩu rất nhiều, ngày ngày vẫn tăng gia như nước Nhật, nếu không bị cái ảnh hưởng của sự súc tích tư bản hiện thời, thì có dân lại có cái hiện tượng cùng quẫn cho bọn vô-sản không chỗ dung thân, cho nên nguyên nhân «người nhiều đất ít» là không đúng. Hãy xem Mỹ châu là nơi đất rộng của nhiều, mà người còn ít, đáng lẽ tình hình sinh hoạt của kẻ lao-động ở đấy dễ dàng mới phải, thế mà con ma thất-nghiệp vẫn cứ theo ám ảnh họ hoài thì rõ.

Đoạn dưới luận-giả lấy tình hình kinh-tế trong xứ mà so sánh với tình hình kinh-tế các nước, mà cho rằng nhân số và thổ địa được bình quân, thì tôi cũng xin đồng ý. Nhưng nói sức tiêu thụ nhiều hơn sức sinh-sản thì tôi không công nhận. Nước ta, nông-nghiệp là nguồn gốc cho sinh kế, hàng năm chỉ thấy lúa gạo xuất cảng, mà không thấy nhập cảng, thì đủ rõ là thừa chứ không thiếu. (Cái thừa thiếu đây cũng như cái thừa thiếu mà tôi đã giải trên). Còn về công thương vẫn không được phát đạt như các nước khác, nhưng không phải là không thịnh hành. Mọi người, nếu có tiền cũng có thể sắm đủ các đồ nhu yếu, giá-cách chẳng đắt gì hơn giá cách bán ở các nước. Vẫn biết có nhiều vật dụng là ở ngoại quốc chở vào, hoặc trong nước mà do người ngoại quốc chế ra. Song chế tạo ở đâu, ai chế tạo mặc dầu, miễn có dùng là được. Nói thế chắc có người bảo là ngông, nhưng không đâu. Gia phỏng Việt-nam mà có người có tư bản lớn đương lên kinh dinh công nghệ, theo chưa kịp gót với người các nước để cạnh tranh, thì cảnh khổ về nạn kinh-tế khủng hoảng về phần đông chắc cũng không tránh khỏi. Vậy tôi dám nói quyết rằng nguyên nhân sinh kế quẫn bách của người mình ngày nay là ảnh hưởng của cuộc kinh tế khủng hoảng thế giới, chớ không phải là tại không có tư-bản lớn, không có đoàn thể chung, không có học thực dụng.

Vậy tôi xin kết luận: nếu có phá bỏ được ba cái « nguyên nhân không » nói trong bài kia đi nữa, thì cũng chỉ thêm cái giàu sang riêng cho một số ít người. Ai là người nhiệt tâm muốn giải quyết vấn đề sinh kế khó khăn này, muốn cho sinh kế được dồi dào, thì phải nghĩ việc tổ chức lại nền kinh tế thế nào cho quân bình mới gọi là căn bản giải quyết.

T. S.

Bán nhà và đất

Muốn bán nhà và đất ở Rue Pasteur Tourane (giữa thành phố) nhà kiểu tây, bề ngang 15 thước, bề dọc 12 thước. Đất còn thừa ở sau nhà là một ngàn thước. Diện-tích cả nhà và đất là 1700 thước vuông. Hỏi tại:

Mr HOÀN
Rue Pasteur
TOURANE

Trung-kỳ nhân-dân đại-biểu viện

Kỳ hội đồng thường niên năm 1931
BIÊN BẢN
Ngày 9 Octobre 1931
Buổi sáng
(Tiếp theo)

Ông Hội lý. — Nhà nước cũng mong cho có nhiều trường ở gia đình âm, trong điều lệ cũng đã nói đến trường học gia đình.

Ông Nguyễn thành Hưng — Có nhiều làng nghèo không lập được trường học thì xin tuyển lấy ít nhiều đứa trẻ trong làng ấy có khiếu thông minh, cấp học bổng cho đi qua làng khác học, rồi tự chúng nó sẽ về làng mà dạy lẫn nhau.

Ông Hội lý. — Theo lệ mới thì Chính phủ thế theo cách ấy mà giúp sự học các làng nghèo.

Ông Viện trưởng. — Tôi xin nhà nước lưu ý đến các trường Tư học ở các làng, nếu để cho hào lý xếp đặt thì việc học ở xã thôn, tương lai sẽ không ra gì.

Ông Hội lý. — Chính phủ sẽ lưu ý đến việc đó, và sẽ bắt các làng tìm cách trù tiền học phí cho đủ giữ gìn hương trường, còn về phần chương trình dạy học và cách xếp đặt trong các trường đó, thì do bộ học kiểm sát. Tôi xin nói lại rằng các trường đó cũng là trường công, bổn phận của Chánh phủ là phải chăm nom đến.

Ông Đậu văn Bính — Xin lựa những người chuyên môn để bổ làm quan ở bộ học và bổ làm các chức Đốc học Kiểm học, Huấn đạo, Giáo thụ.

Ông Hội lý — Phải lắm, chắc sau Nam triều cũng lựa những người đủ tư cách, những người có bằng cấp ở trường Cao đẳng Hanoi vân vân. Nhưng mà công việc của bộ học không phải chỉ chuyên về việc học mà thôi, còn phải coi cả các việc hành chánh và chánh trị nữa.

Ông Nguyễn-đức-Lý. — Các trường ba lớp thì nhà nước chịu tiền nay cũng do dân chịu.

Ông Hội-Lý. — Về các trường mà không phải là hạng hương trường thì chánh-phủ có thể bắt các làng có trẻ đi học chịu tiền học phí cho hai lớp Dự-bị và Đồng-Ấu, vì các trường đó là thế cho hương trường, ngoài hai lớp đó thì phí tổn do nhà nước chịu cả.

Ông Nguyễn-thành-Hưng. — Xin nghị ghi nhớ đầu tôi xin học bổng cho trẻ con nhà nghèo ở các làng không có thể lập trường được.

(Còn nữa)

CÓ MỘT

TIỆM THUỐC
«TÙNG LÂM DƯỢC PHÒNG»

Nhà số 5 đường Citadelle (trước cửa Thượng-tứ) Huế là thuốc rất tốt, bào chế rất kỹ lưỡng hơn hết.

Có chế đủ các thứ cao đơn hoàn tán.

Có đại lý cho các đại dược phòng ở trong Nam ngoài Bắc.

Có trữ bán các thứ thuốc thần-hiệu gia-truyền của các vị danh y.

Có trữ bán trầm hương, kỳ nam, bạch-đậu-khấu, quế-thanh, cao-ban-long, sâm cao ly và Huế-kỳ.

Có lương y trong tiệm coi mạch cho toa.

XƯỞNG THÊU NHỰT-TÂN

đã được thưởng cấp-bằng và bội-tinh kỳ đấu-xảo Vạn-quốc năm 1925; thêu đủ các kiểu mới cả; có thợ vẽ chuyên môn; các ngài dùng đến một bức đồ thêu ta chẳng kém gì đồ Tàu. Xin hỏi NHỰT-TÂN 68 đường Gia-long HUẾ

VIỆC TRONG NƯỚC

TRUNG-KỲ

HUẾ

Đấu xảo Mỹ nghệ

Cuộc đấu xảo Mỹ-nghệ do ban phụ nữ tổ chức, 2 giờ chiều nay sẽ khai hội tại nhà nhóm các Hội-đồng ở đường Jules Ferry, cách nhà ga Huế độ vài trăm thước.

Trong buổi khai hội ban tổ chức có gởi giấy mời rất nhiều.

Cuộc đấu xảo mỹ nghệ này sẽ mở từ chiều nay, 23 décembre, đến 3 Janvier 1932, mỗi ngày:

Buổi mai từ 8 giờ đến 10 giờ mai,
Buổi tối từ 8 giờ đến 10 giờ tối,
Giấy vé vô cửa là 0$30.

NGHỆ-AN

Lời kêu rêu của dân quê

Chúng tôi đồng dân xã Đức thịnh, tổng Yên-trường, phủ Hưng-nguyên, tỉnh Nghệ-an có lời tỏ cùng quan trên xin soi xét những việc ức hiếp sau này:

Nguyên có tên lý trưởng là Phạm-xuân-Du, bang tá Phạm-Hoàn, hào mục Dương-Khang, thủ từ là Dương-Quảng, hương bộ Dương Phổ, thủ quỹ là Dương-Đoan, tư bộ là Nguyễn An, đồng lòng với nhau làm hại dân chúng tôi: nào bắt dân chúng tôi nhận thẻ vãng lai nhà quê, phải nộp mỗi người là 0$50; nào vu cho dân chúng tôi làm cộng sản mà đòi tiền, nếu ai không chịu thì trình quan trên làm tội; nào chiếm đoạt công điền của dân; nào tranh thu thuế chợ; nào tranh gặt lúa canh của dân mà không chia cho dân đi canh. Lại dân chúng tôi xin được 350 quan tiền xã thương, về chúng nó chia nhau chén cả, chỉ cho dân được mỗi người 0$05. Năm trước cũng xin một số tiền xã thương để về phụ sưu cho dân chúng tôi mà họ cũng ăn mất.

Bốn người dân ký tên và điểm chỉ

HÀ-TỈNH

Nỗi khổ của dân

Tên lý trưởng xã chúng tôi là Trần-ngọc-Nhuận, từ ngày lên làm lý trưởng đến nay đã làm nhiều điều mạn-pháp, dân chịu nhiều nỗi khổ. Xin kể vài chuyện mới đây như sau:

1) Thôn chúng tôi có một cái đập ngăn nước mặn vào ruộng, cứ vài ba năm thì hàn đá một lượt. Hiện nay đập cũng còn vững vàng, mà lý trưởng bắt dân giữa buổi cơ cận này phải ra hàn. Đã thế mà y lại còn không cho ăn nữa mới là khổ. Số tiền những hạng người như hương, hiệu, thí sinh, khóa sinh, tuyển sinh, yếu lược, cùng những nhà giàu có bỏ ra mua lấy công nhật thì y cùng những bao cựu như bọn Dương-Hanh (cựu phó lý), Tuôn Soạn, Hương Nguyên chia tay nhau mà tiêu hết. (Chúng nó mua bò làm thịt ăn, ăn không hết, phải đem ra chợ bán lại!!).

2) Mấy lúc này thỉnh thoảng quan tỉnh có phái lính về tuần trong làng lý trưởng nhân đó cùng với bọn chức dịch như Thôn Soạn, Hương Nguyên và bọn nhà giàu là Dương Tợi, Bùi Diễn, Hồ Tảo bắt dân góp kẻ năm tiền, người ba tiền, nói dối là để biện cơm nước cho lính ăn hạn ba ngày cho phải có, nếu ai không thì lính về họ sẽ...... Vì thế mà nhiều người đi lãnh gạo chẩn tại tỉnh về được năm ba lon cũng phải cắn răng bóp bụng bán đi mà góp cho họ. Nhưng khi góp xong rồi thì nào có thấy lính tráng gì ăn, dân, mà chỉ thấy bọn họ cùng nhau giết lợn, mua rượu, đánh chén với nhau mà thôi!

Đó là những chuyện mới đây cả, còn ngoài ra những việc đã lâu không kể xiết được.....

Quan trên có biết đến cái thói những tệ của tên lý trưởng Trần-ngọc-Nhuận ấy không?

Dân thôn-Đông làng Đồng Môn

QUẢNG NAM

Sinh sự

Tại làng Bang-thạch, tổng Chiên-đàng, Phủ Tam-kỳ, tỉnh Quảng-nam, ngày hôm 13 tháng Décembre này, độ 2 giờ sáng, có tên Võ-Hương

(Xem qua trang ba cột ba)

—Trong Vài Hàng—

Lý trưởng làng Tràng-định, huyện Can lộc (Nghệ an), mấy tháng nay bỏ nhà trốn đi mất. Nghe nói anh ta có chưn trong một tiểu tổ cộng sản. Vừa rồi không hiểu tại sao anh ta đã tự tử.

Ngày 14 Décembre, Đại hội nghị kinh tế tài chính Đông-dương đã bế mạc, thế là hội nghị làm việc trong 18 ngày. Kỳ hội này có một việc quan trọng là việc bãi bỏ độc quyền rượu. Chúng ta hãy chờ thiệt sự xem.

Con đường Đồng-hới — Đức-phổ hư hỏng đã mấy năm nay, làm cho dân miền sơn cốc chở lâm sản xuống tại phố, cùng những người buôn gánh ở mấy chợ nhà quê, gặp phải lắm điều bất tiện, nên họ phàn nàn dữ lắm.

Phạm-võ-Du, thừa phái ở phủ Hòa đa (Bình-thuận) bị thủ tiêu bằng sắc, và Nguyễn Hân, làm hội đồng địa hạt ở Hòa đa, bị án 18 tháng tù, vì cả hai người đều là bộ hạ của viên tri phủ T. T. D., thầy trò cùng nhau vu hãm lương dân Hòa đa.

Kết quả hai đêm hát giúp dân đói Nghệ Tịnh, do các tòng sự sở Canh nông, Bưu điện v. v... ở Bình-định tổ chức: tiền thu cả thảy 515$35. Trừ phí tổn 87$20, còn bao nhiêu đã nhờ quan Công sứ Qui nhơn gởi cho hội An tịnh chu cấp.

Nghe nói thầy phụ giáo B. K. ở trường Lệ sơn (phủ Quảng trạch, Quảng bình), thường tối thức đánh bạc, nên thường ngày đến trường quệc quạc đủ các mục bài lên bảng để cho học trò chép, rồi đi giấc. Thầy ta lại có bày ra nhiều cách phạt học trò rất lạ: bắt đứa này đánh đứa kia, phạt ngồi bút, phạt tiền...

Hạt Can lộc (Hà tịnh) mùa tháng 5 đã mất vì hạn; mùa tháng 10, lại mất vì lụt và sâu keo; mùa tháng 3 sau này ngó cũng không hy vọng chi, vì trời hạn mãi, không gieo, không cấy gì được.

Cách chừng mấy tháng nay tên Trần Vi (tức Đại chùng) và đồ đệ của nó ở làng Kim đâu (chợ Sông) tổng An lạc, huyện Cam lộ, Quảng-trị thường đêm đi trộm của của dân trong tổng luôn luôn.

Bên Pháp mới gởi sang 100 khẩu súng lục để phát thêm cho lính cảnh sát trong thành phố Saigon hiện chưa có.

Tại Hải-dương (Bắc-kỳ) vừa rồi có 18 người tình nghi có chưn trong hội kín, bị bắt giải về sở Liêm-phóng Hải-phòng

Một người phó quản tên là Trần-nga-Mỹ lãnh chưn số toán trong nhà binh ở Saigon, trong hai năm, lấy hết 1 triệu 200 000, của nhà binh. Nhà nước cứ mất hoài luôn, thì 2,000$; của Ambrosi lấy, 162.000$ của một viên thư ký ở Gia định lấy, 60 000$ của viên quan ba Wattaire lấy v. v., Thiệt là nhiệt cho dân nạp thuế quá chừng.

Vừa rồi ở nhà máy sợi Nam định (Bắc kỳ) Có truyền đơn. Một người thợ bị bắt.

Hôm 12 décembre, ở Hải phòng có 4 người bị bắt tình nghi, trong có một người đàn bà tên là Trần thị Lộc và chồng của chị ta.

HÁN-VIỆT TỪ-ĐIỂN

Xin đặt trước trọn tiền. | *Hạng tốt 7p50 — Hạng thường 5p50 — Ở xa thêm 0p50 tiền cước.*

ĐÀO-DUY-ANH — Huế

ĐẤU-XẢO THUỘC-ĐỊA BẾ-MẠC

Trải qua tám tháng trời thấm thoát, các nước trên hoàn-cầu mặc sức đua khéo khoe khoang thì tới ngày 15 novembre vừa rồi trường đấu-xảo thuộc-địa đã làm lễ bế-mạc. Xin nhắc lại rằng chiếc kiếm vàng của NHÀ-ĐỒ CHẤN-HƯNG gởi sang có đã được đủ hạng người các nước để mắt tới. Vì thế mà NHÀ-ĐỒ CHẤN-HƯNG đã lừng danh về đồ vàng, bạc, ngọc-thạch, kim-cương.

Lại nhân lúc đồng tiền eo hẹp, nếu các ngài muốn có tiền tiêu, nên đem giấy Quốc-trái lại bán cho số nhà 63 hàng Bạc.

Kim-Sinh lại cáo

Kính cáo cùng các ông chủ xe hơi của Hôtel « BÍCH-TOÀN » làm Đại-lý

Trước kia Khách-sạn chúng tôi nhờ xe của hãng Sitiga rước khách trên xe lửa Saigon ra, đem lại cho, nên sự thương-mại của chúng tôi mới phát đạt được, thành thử Mr T. T. T. (là người giúp cho tôi có việc xe Sitiga đem khách lại đó), hùn với tôi mỗi người một ít vốn mở ra phòng ngủ, nếu công việc buôn bán của chúng tôi không gặp việc gì trở ngại, thì có thể mong phát đạt được. Nhưng chẳng may, ngày 15 octobre 1931 sở Hỏa-xa Saigon không để cho xe Sitiga lên gare rước khách nữa, tôi phải liền ra Quinhon, Quangngai, Tourane vận-động với các ông chủ xe, ký contrat cho tôi làm Đại-lý, đặng cho có đủ số xe đem vô Saigon xin sở Hỏa-xa để được rước khách trên xe lửa ở Saigon ra, và bán vé cho sở xe lửa. Trong lúc tôi ở Saigon lo công việc trên này, thì Mr T. T. T. ở nhà thấy tình hình thương-mại đã tệ rồi tự rút số bạc hùn ra (việc này tôi đương kiện y tại Tòa-án Nhatrang) tôi gặp sự trở lực như vậy, nên không thể đeo đuổi theo công việc mà các ông đã có lòng ủy-nhiệm ấy-thác cho tôi đó, thật tôi rất lấy làm ân-hận.

Bây giờ những xe của các ông ký contrat với tôi, tôi hợp-tác với những xe của ông Nghĩa-Lợi để xin lại sở Hỏa-xa, nếu sở Hỏa-xa cho chúng tôi, thì chúng tôi sẽ xin tận tâm lo công việc bổn-phận để khỏi phụ tấm lòng chiếu cố của quý ông, nếu không được như thế, thì contrat của tôi đã ký với các ông về việc làm Đại-lý coi như là đã hủy rồi vậy.

Mong rằng các ông lượng xét mà miễng lỗi cho.

Nay kính-cáo
Võ-thượng-Bích

KIM-LAI TẠP-CHÍ

Tuần báo xuất-bản ngày thứ năm

Những mục trọng-yếu trong nội-dung của bản-chí:

1. — *Xã-thuyết* — 7. — *Tạp-thuyết*
2. — *Kinh tế sinh-hoạt* — 8. — *Mua cười*
3. — *Kinh tế thực-nghiệm* — 9. — *Luận-đàn*
4. — *Thường-thức* — 10. — *Văn-uyển*
5. — *Tân-văn, thời-đàm* — 11. — *Tiểu-thuyết*
6. — *Văn-đàn* — 12. — *Phụ-nữ diễn-đàn*

Ngoài những mục ấy, bản-chí lại tùy tiện đăng những tin lạ lùng hoặc khoái-hoạt trong khắp thế-giới, hoặc in bức tranh khôi-hài, hoặc mở cuộc thi giải-trí, cho thêm vui, và tùy việc tùy lúc, mở thêm nhiều mục khác để đường ngôn luận ngày càng thêm rộng.

« *Có ích, mà vui* », đó là điều mà bản-chí cố làm sao cho thực-hiện hoàn-toàn.

KIM-LAI TẠP-CHÍ

Mỗi số .... 0$12 ‖ Sáu tháng (25 số) ... 2$80
Ba tháng (13 số) .... 1,50 ‖ Một năm (50 số) 5,00

Thơ-từ tiền bạc về việc mua báo và đăng quảng-cáo, để gởi cho:
M. VIỄN-ĐỆ
Tổng-lý KIM-LAI TẠP-CHÍ — Huế

Bài-vở và thơ từ về việc biên-tập, để gởi cho:
M. ĐÀO-DUY-ANH
Chủ bút KIM-LAI TẠP-CHÍ — Huế
Điện-thoại: số 87

ÔNG GIÀ BÀ LÃO NHỨC XƯƠNG, MỎI LƯNG...!

BỔ-HUYẾT KHU-PHONG

TRỊ ĐƯỢC VÀ CHÓNG LẮM

THAM-THIÊN-ĐƯỜNG

Comptoire Commerciaux d'Annam

Commission - Représentation

TRUNG-KỲ THƯƠNG-CỤC

107, Rue Paul - Bert -:- *HUẾ*

LÊ-THANH-CẢNH chủ nhân

Maison HỢP-THỊNH

SOIERIE & MERCERIE

32 Rue des Cantonnais Phố Hàng Ngang

HANOI

Bản hiệu chuyên môn bán các thứ hàng tơ lụa Bắc-kỳ như: lĩnh áo, lĩnh quần đen, trắng trơn và hoa. The thâm, hàng đen, the các màu trơn và hoa. Lụa thâm các màu, trắng bề khổ 0m37, 0m40, 0m70, 0m75, 0m80.

Lượt đen các hạng, vải màn, chè hạt. Bán sỉ và bán lẻ giá rất hạ, vì bản hiệu buôn bán đã mấy chục năm nay, buôn được tại gốc những hàng kể trên. Các Quí khách ở xa xin viết thư về lấy mẫu và giá hàng, bản hiệu sẽ hồi âm lập tức.

Lại còn các thứ hàng tạp hóa như đồ da, valise, yên ngựa, cặp sách, giày giép, ví da, đồ đồng, đồ thêu, như mặt gối vân vân.... bản hiệu có bán buôn rất nhiều xin các quí khách chiếu cố, bản hiệu rất hoan nghênh. Gửi hàng đi các nơi theo cách lãnh hóa giao ngân (Contre-Remboursement).

Buôn bán thật thà, hàng tốt giá rẻ, các quí khách mua thử sẽ biết.

Nay cẩn bạch

Mme NGUYỄN-THỊ-SÁU

HỢP-THỊNH

Soierie & Mercerie 32 *Rue des Cantonnais*

HANOI

ĐÍNH-CHÍNH

ĐẦU-XẢO MỸ-NGHỆ

Báo đã in xong một mặt, thì được tin rằng cuộc đấu-xảo mỹ-nghệ đã khai hội lúc 5 giờ rưỡi chiều hôm qua, 22 décembre. Sự sửa đổi nầy là vì có quan Toàn-quyền Pasquier ở Saigon ra hôm qua. Ban tổ chức khai hội sớm hơn một ngày, trái với ngày định trong giấy mời, là vì muốn để quan Toàn-quyền dự buổi khai hội nầy. Nhưng ai có giấy mời chiều nay cũng vẫn đến như thường.

Lại chương trình cũng có thay đổi: mỗi ngày cuộc đấu xảo sẽ mở, từ 2 giờ chiều đến 11 giờ tối.

Vậy xin đính chính lại cái tin đăng ở trang nhì.

Chiều nay, sau khi tiếp các khách có giấy mời, đến 5 giờ hội sẽ mở cửa cho công chúng mua vé vào xem.

(Tiếp theo trang nhì)

Quản-Vạn Bàng-thạch, tới gõ cửa nhà người đàn bà góa tên là Cửu Huấn. Gặp dân làng đi tuần, tên Quản-Vạn hô rằng: «nhà nầy có chứa cọng sản», bèn sức dân vây xét. Sau xét lục không có gì, tên Quản-Vạn bỏ trốn mất, làng Bàng-thạch có đi báo quan. Hiện quan đương đòi tên Quản-Vạn lên tra hỏi.

Bình khuông đêm khuya tới nhà người ta mà vu cáo như thế, tên Quản-Vạn nầy thật là vô lương tâm.

Mong quan trên ghé mắt cho.

Rõ chuyện

QUẢNG NGÃI

Khéo kiếm chuyện!

Hôm mùng một tháng mười một annam khi 3 giờ chiều có tên phu đi phụ việc với linh lệ, thường gọi là Thập Thà, đến tại làng Mỹ-thiện (Bình sơn) gặp ba người đi buôn (ba người nầy ở ngụ tại nhà Xã đoàn Lê-Phủ, có thưa trình lý trưởng minh bạch) vô mua chè tại nhà ông Hoán. Y đi bộ vô, ban đầu dở dọng cao lên hỏi, rồi la nói om sòm, sau lại biểu ba người đó theo y đến quan, rồi cứ dẫn chung quanh và la và nói; dẫn đi phỉ dạ rồi dẫn vô nhà anh xã. Tưởng anh xã cũng một lòng với mình, không hay anh xã nhận thiệt và mắng dại. Khi ấy tên Thà mới cút đi.

Làng Mỹ-thiện là làng sinh nhai về nghề gốm, buôn bán từ mai đến tối, biết mấy trăm người xa xã lạ làng đến mua đồ. Nay tên Thà dọa nạt mà làm ngăn trở như vậy, có thiệt thòi cho dân lương thiện kia không?

Biết chuyện

VIỆC THẾ-GIỚI

ẤN ĐỘ

Một quan tòa ở Ấn-độ bị ám sát

Nouvelle-Delhi, 14 décembre. — Charles Bettens (hay là Benttens) ở trong thành phố bị hai người dân Bengale ám-sát. Cả hai người ấy đã bị bắt. Trong vụ nầy có nhiều người đàn bà đồng mưu.

Theo dư luận thì là một vụ ám sát về chính-trị.

PHÁP

Việc thương mãi Pháp trong 10 tháng đầu năm 1931

Nhập cảng. Hàng-hóa ngoại quốc nhập cảng Pháp trong 10 tháng đầu năm 1931 nầy, trị giá cả thảy là 31.216 triệu (10 tháng đầu năm 1930 = 31.338 triệu); chia ra như sau nầy:

Trung-hoa: 438 triệu (1930 = 623 triệu); Nhật-bản: 178 triệu (1930 = 225 triệu); các thuộc địa = 5 283 triệu (1930 = 5 396 triệu) — Trong tổng số của thuộc địa đó có tính cả Đông-dương; riêng một mình Đông-dương: 344.873.000f (1930 = 450-243 000).

(Xem qua trang tư)

Muốn bán

1· — Tám căn phố béton-armé ở tại thành phố Nhatrang, hiện cho thuê mỗi tháng 80$00. Còn đất cất được 3 căn nữa.

2· — Một cái nhà béton-armé 200 m², trong lót carreau, có nước tắm, rửa và cầu tiêu trong nhà, nhà bếp và garage cũng bằng béton-armé. Đất rộng 1070 m².

Ai muốn mua, xin hỏi

M. TRƯƠNG SĨ-THĂNG

Entrepreneur

(ANNAM) NHATRANG

AI ĐI SAIGON!

Nên ghé lại tiệm cơm Annam hiệu:

VI-TIÊN

đường Amiral Courbet số nhà 42 (*gần chợ mới Bến-thành và sau gare xe lửa Saigon*).

Tiệm có bán cơm bữa, nuôi cơm tháng. Giá tính phải chăng và có chỗ nghỉ sạch sẽ.

Chủ-nhân: HỒ-VĂN-HÀM *Kính cáo*

Grande Maison de Soieries

AN-LỢI

Vente en Gros

TONKIN -:- 77 *Rue de la Soie* -:- HANOI

Bản hiệu bán sỉ các thứ hàng tơ lụa Bắc-kỳ như Lãnh bưởi, lãnh bông mặt đệm, lãnh nhuộm trong Nam-kỳ, lương, lượt, xuyến, bông bắc kết lớn, vân, bằng, quế địa, sa bắc trơn và bông, lương cẩm các, sa hột, hột mè, the lê cổ, nhiễu, kỹ-cầu, nái, lụa quần anh, lụa cỏ-đỏ, lụa trơn và bông khổ rộng 0m75-0m80 và mỗi mảng.

Hàng của bản hiệu nhuộm thiệt đen, bóng và đủ các màu, giá bán sỉ rất nới, gởi đi các tỉnh theo cách lãnh-hóa giao-ngân (contre remboursement).

Bản hiệu lại có bán cả giấy bản, giấy mọi và giấy phèn nữa.

Các quí khách ở xa muốn mua hàng của bản hiệu để bán lại thì xin gởi thơ cho bản hiệu thương-lượng giá hàng, bản hiệu sẽ trả lời ngay. Nếu Quí khách mua giùm hàng cho bản hiệu một lần thì sẽ rõ hàng của bản hiệu bán giá nới mà lại tốt hơn hàng các hiệu khác.

Vậy xin mời các quí khách chiếu cố mua giùm hàng cho bản hiệu thì bản hiệu cám ơn vô cùng.

Nay kính cáo

Chủ nhân

NGUYỄN-CÔNG tức THẢO

Các ngài có bệnh nên đọc kỹ:

1. — «Thưa ông chủ hiệu thuốc ĐẠI-BẢO-ĐƯỜNG 22 rue Médicaments à Hanoi,

Xưa, tôi mắc bệnh Giang-Mai, chữa đã khỏi. Chẳng dè nay đã 15 năm, nọc bệnh lại phá ra chứng đau phổi, đau ngực, ho suyễn, váng đầu và khí huyết hư kém, ung lở các đầu xương ở chân tay, đau nhức thối tha quá. Người làng bảo thế là bệnh phong hủi, nên tôi buồn bực lắm, dùng thuốc khắp nơi tốn bạc ngàn mà tiền mất tật vẫn còn. Sau tôi dùng Thuốc và **Tiên-Tửu** của Ngài mới được khỏi tuyệt căn. Tôi còn lại 2 chai Tiên-Tửu, tôi đưa cho Bà Thím tôi, 65 tuổi, bị ho suyễn và đau bụng kinh-niên đã 3 năm nay, và Cháu Gái tôi, 27 tuổi, bị hậu-sản, kinh-nguyệt hư xấu và phù thủng đã 1 năm nay, mỗ người uống 1 chai thì thấy các bệnh đỡ mau thuyên giảm lắm, nên vậy tôi mua giúp cho 6 chai Tiên-Tửu mỗi chai 5 đồng. Vậy xin Ngài gởi theo lối giao-ngân lãnh-hóa ngay cho: **Mr Nguyễn-kim-Hiếu, Điền-chủ huyện Văn-giang, tỉnh Bắc-ninh.**»

2. — «Thưa Ngài, người nhà tôi mắc bệnh động-kinh đã 3 năm nay, tìm lắm tiền thuốc mà vô hiệu. Nay dùng Thuốc và Tiên-Tửu của Ngài, vừa mau khỏi bệnh, vừa khỏe mạnh béo tốt lắm. Vậy ngài lại gởi ngay cho tôi **4 chai Tiên-Tửu** nữa (5 đồng 1 chai).. **Mr Nguyễn-khảo-Cung, Secrétaire à la Banque de l'Indochine à Qui-nhơn**»

Coi 2 bức thơ đó, đủ thấy bản-đường có nhiều thầy thuốc lão-thành đại-danh-sư và có đủ các môn thuốc Nam, thuốc Bắc và Tiên-Tửu gia truyền thần-diệu vô cùng, để dùng là khỏi bệnh ngay. Nhất là **Tiên-Tửu** (pha với rượu nho cốt tàu năm rất thơm ngon, trẻ nhỏ cũng uống được, không say) là thuốc **bổ phổi, bổ thận, bổ gân cốt, bổ khí-huyết, bổ tì vị rất mạnh, rất tốt,** hơn sâm nhung cao quế nhiều lắm, nên uống Tiên-Tửu được béo mập, khỏe mạnh, ăn khỏe, mau đói, ngủ ngon, tâm ăn lanh lợi lắm, nếu có ho, lao, đau phổi, đau gan, đau tim, đau ngực, đau lưng, đau thận, đau bụng kinh-niên, động-kinh, tả, lị, tê bại, đau gân, nhức xương, phù, báng, ngã nước, tiểu vàng đục, nọc bệnh tình di hại, ung, sản, hậu-sản, kinh-nguyệt hư kém, xanh còm, kinh-bạch, đẻ non, vân vân ... cũng mau khỏi lắm. Vậy các Ngài nên mua Tiên-Tửu mà uống, có ốm đau thì nên gởi ngay thơ về bản-đường, cam quyết chắc chắn là mau khỏi dứt căn, bản-đường có cả môn thuốc trị bệnh Giang-mai, Lậu, nọc bệnh hoa-liễu di hại ... hay tuyệt trần. Mua thuốc và Tiên-Tửu, cước phí bản-đường chịu hết. Vậy rất mong các ngài hết lòng cổ-động giúp đỡ đồng-bào khi đau ốm khỏi nỗi tiền mất tật còn với các **thầy lang vườn** ... đó cũng là một công-đức lớn vậy.

Nay cẩn bạch: **ĐẠI-BẢO-ĐƯỜNG, 22** *Médicaments*

HANOI

Sữa NESTLÉ hiệu CON CHIM

Sức khỏe của trẻ nhỏ

Hỏi xin không mất tiền một quyển sách dạy cách nuôi trẻ bằng tiếng quốc ngữ của Bác-sĩ Vidal soạn ở hiệu sữa NESTLÉ, phố Paul-Bert, số 55 Haiphong

MÁT TRỜI

Mấy tháng gần đây, trời nóng nực quá, hàn-thử-biểu lên đến ba bốn mươi độ. Tuy vậy, ảnh mỹ thuật lối mờ của hiệu **HUONGKY** vẫn được quý khách rất đỗi hoan nghênh, không sợ nóng nực đến chụp thật đông. Trời nóng còn đông như thế, huống hồ đến tiết sang thu, trời thêm mát mẻ, có lẽ các quý khách càng đến thật đông hơn, lại chính bản hiệu chủ nhân thân hành đương ảnh để khỏi phụ lòng các quý khách chiếu cố về lối ảnh mờ. Chính là lối ảnh hiệu HƯƠNG-KÝ khởi xướng ra trước nhất, nên không đâu bắt chước bằng được. Các quý khách có đến xem tận nơi mới biết rõ công nghiên cứu của bản hiệu về nghề này đã hai mươi năm có lẽ.

HUONGKY PHOTO

48 Rue Jules Ferry — HANOI

ĐÃ CÓ:

Thuốc Hải-Ngọc-Đường

VẠN-BẢO

Chữa những bệnh sau nầy:

1·) Đau bụng. — 2·) Đầy, tích, trướng. — 3·) Nôn, mửa, ọe. — 4·) Thổ và tả. — 5·) Tả dữ quá. — 6·) Kiết, lỵ.

Xa gần đều khen thần hiệu. Mỗi chai giá 0$25. Mua buôn xin tính giá riêng.

Thơ và mandat gởi cho:

Ông NGUYỄN-HUY-CỪ

Tú tài, làng Hoằng-nghĩa, phủ Hoằng-hóa

Thanh hóa (Trung-kỳ)

Cứu hơn 50 mạng khỏi chết

không đề-phòng trước, sau, ăn-năng không kịp

Từ ngày tìm được tới nay Tôi dùng bột (*cườm rắn*) cứu được hơn 50 mạng người, bị rắn độc, rít độc, bò cạp và ong cắn. Bột rất quý trên đời, mọi nhà cần kiếm sẵn một bột phòng khi hữu sự. Muốn có thứ bột nầy, xin nhớ mua một hộp thuốc «DÁN» hiệu con Rắn, hay là thuốc xổ hiệu Nhành-Mai, thì tôi sẽ cho không bột nầy. Hai môn thuốc nầy đệ nhất hay, có bán khắp cả Đông-pháp. Thuốc dán: trị mụn đệ nhất hay, mụn nhiều thế nào dùng thuốc nầy thì được vui lòng cả. Thuốc dán nầy còn thần hiệu về các chứng bệnh ngoài da như là: ghẻ lát, tức đau mắt, hạch, sài càng, v. v. Còn THUỐC XỔ hiệu NHÀNH-MAI, hay lắm, dùng rồi không hay tôi trả tiền lại, thật vậy. Muốn rõ lời tôi là thành thật. Lúc xổ ráng xem cho được phẩn thì sẽ thấy đờm độc rất nhiều, *dì kiếm* và còn trùng nhỏ nhỏ đều bị thuốc tống lôi ra cả.

Có gởi bán khắp cả Đông-pháp.

Ở Huế có bán nơi M. Đào-duy-Anh (Quan-Hải) rue Gia-long

HUẾ (Citadelle): *Hồ-tri-Phát maison Thuận-Xương*
FAIFO: *Bazar Hồng-Lạc 132 Pont Japonais*
TOURANE: *Nguyễn-hữu-Vinh commerçant*
QUANGNGAI: *Madame Phạm-Hòe commerçante*
NHATRANG: *Nhà thuốc Mộng-Lương thư-quán*
QUANGTRI: *Châu-nguyễn-Ấn chez Hòa-Long hiệu*
PHANTHIET: *Lê-nam-Hưng commerçant rue Gia-long*

Thuốc dán giá 0p25. Thuốc xổ giá 0p20. Hột cườm rắn cho không. Mua sỉ lời nhiều, do nơi:

NGUYỄN-VĂN-PHỐ

boîte postale n 63 Saigon

PHÒNG-TÍCH

«CON CHIM»

Bịnh Phòng-Tích đàn ông, đàn bà sức kém thường hay bị, nhất là tự 25 đến 60 tuổi hay bị lắm, vì:

1 là: Khi cơm no, rượu say, vội ham tình dục;

2 là: Khi mệt nhọc, ăn no đi ngủ hay đi tắm ngay,

nên thụ bịnh: gọi là Phòng-tích. Khi thụ bịnh, thấy đầy hơi, tức cổ, tức ngực, ơn không muốn ăn, ăn thì hay ợ thường đau bụng, đau lưng, chân tay mỏi mệt. Bị lâu nám sắc mặt vàng, da bụng đầy.

Mới bị uống 1, 2 liều, lâu 4, 5 liều, uống không công phạt, đúng bịnh ắt thấy dễ chịu hoặc khỏi ngay. Mỗi liều chia hai bận uống, giá: 0p40.

VŨ-ĐÌNH-TÂN, 178 bis, Route Lachtray HAIPHONG ÂN TỨ Kim-tiền năm 1926

ĐẠI-LÝ TRUNG-KỲ:

HUE: Hiệu VĨNH-TƯỜNG, phố Gia-Long.
TOURANE: THÁI-VIÊN phố Musée và NGUYỄN THỊ HUỆ phố Đỗ-hữu-Vị.
QUANGNGAI: NGUYỄN-NGỌC-ANH, Thạch-Trụ, Mộ-Đức và CHẾ HOÀNG à Sông vệ
NHATRANG: MỘNG-LƯƠNG-THƯ-QUÁN.
TAMQUAN: Hiệu ông ĐỘI-CHẤN.
VINH: Hiệu SINH-HUY, phố Gare.
DALAT: ĐINH-VĂN-CHÂU, Librairie
FAIFOO: HOÀNG-ĐẮC-VINH 133, phố Pont Japonais.
DONG-HOI: Lê-Quỳnh Commerçant.

Khắp ba kỳ có Đại-lý bán cả.

名靈商司

DZANH-LINH THƯƠNG-CỤC

振 興 公 藝 包 商 土 貨

Cần dùng nhiều đại lý bán pháo độc-quyền cho Bản hiệu ở các tỉnh trong cõi Đông-Pháp, và bán các hàng nội-hóa, ngoại-hóa, thực-nghiệp v.. v hoặc ăn lương, hoặc ăn hoa-hồng. Ai muốn làm xin mời lại Tổng-cục châm chước, xa viết thơ về hỏi

Kính trình các Hải-nội chư-quân-tử, Thực-nghiệp pháo ở nước Annam ngày nay được của tốt của thật mà dùng, không bị kẻ làm giả để lừa gạt người thực thà nữa, và biết được chỗ sáng-nghiệp làm pháo (tức là làng Bình-Đà) từ khi có pháo nội-hóa ra đời ở cõi Đông-Pháp.

Thực-nghiệp pháo nay có độc-quyền, xưởng chế-tạo của Bản hiệu làm tại làng Bình-Đà, có cả các tay tài-tử chuyên-môn hết sức trổ tài ra làm các thứ pháo rất tốt, thật là đặc-biệt để cống hiến các quý ngài, cho khỏi phụ tiếng khen từ xưa đến nay.

Các quý-khách muốn mua hay đặt các thứ pháo, các kiểu cây bông kiểu Tây, kiểu Nam, xin quá bộ đến Tổng cục, xa xin viết thư về hỏi, theo ý-kiến các ngài, được đẹp lòng không dám sai.

Một lời cốt yếu, xin các quý ngài nhận kỹ hiệu pháo «DZANH-LINH» kiểu vẽ bà «Triệu Ẩu chính Ngô», Bản-hiệu đã giữ bản quyền không ai dám bắt chước

DZANH-LINH THƯƠNG-CỤC

Chủ-nhân kính cáo

N 2 Rue Jauréguiberry (vườn hoa phố Tràng-thi trước cửa nhà báo Trung-Hòa) hoặc hỏi số 26 B. phố Nguyễn-Trãi và Phạm-Phú-Thứ — HANOI

Trinh-thám Tiểu thuyết

MỸ-NHÂN CỪU

ĐẠM-VIÊN dịch

Số 6

Quan nghiệm thì lại hỏi:

— Khi mầy chạy đi gọi cảnh sát có trông thấy chung quanh phụ cận đó có người đi qua lại không?

— Chốn nầy là chỗ khoảng giữa xa đường phố chừng đến một cây số, lúc tôi đi gọi cảnh sát thì tôi lại sợ hung thủ còn ẩn nấp chỗ nào đó để giết tôi chăng, nên tôi phải phòng bị, tôi trông bốn phía không thấy một người nào, tôi mới chạy ù đến sở tuần bổ thì tôi thấy giữa đường lớn ngựa xe chật ních, hành khách qua lại như nêm, khi ấy tôi không biện biệt ai là ai cả.

Vợ Thái-nhi khai xong, quan nghiệm thì lại gọi Thái-nhi đến hỏi:

— Mầy vì việc tranh gia sản của người thân thích mới xin về Luân-đôn phải không?

— Thưa vâng, người nhà tôi gởi thơ bảo tôi về liệu lý công việc, ngày thứ sáu tôi mới xin chủ tôi nghỉ để về Luân-đôn, đến nay tôi trở về, mới biết việc người anh ông chủ tôi bị giết, chỉ có chừng nấy, ngoài ra tôi không biết chi hết.

Sau lại đến phiên ông Bố-Điệt thuật đại khái việc bình nhật ở Luân-đôn, và khi qua Luân-đôn mà không gặp được anh, ông ngủ lại nhà anh, ngày nay trở về mới biết việc bất hạnh nầy, vân vân. Ông ta lại nói thêm rằng:

— Anh tôi không phải như những bọn nhà giàu bất nhơn; Anh tôi ở Luân-đôn thấy những kẻ bần cùng hoạn nạn thì thường cứu giúp, những kẻ hoang đàng ngỗ nghịch thì thường dạy giỗ, cho nên nhân sĩ ở Luân-đôn ai ai cũng ca tụng công đức, chứ chưa hề nghe ai thổ lộ ra câu gì oán hận cả. Tôi ở chỗ nầy anh tôi cũng ít đến thăm cho nên người trong thôn đây cũng không ai biết. Thế mà không biết tại sao mà trời làm tội anh tôi phải cát chết ác hại nầy, thiệt không ai ngờ đến thế! Tôi không rõ là vì cớ gì!

Ông Bố nói rồi lại ôm lấy thi thể người anh mà khóc; mọi người kiếm lời yên ủi ông đến bốn năm lượt ông mới chịu thôi.

Việc khám nghiệm xong rồi, ông quan án mới cất tiếng lên nói:

— Xét ra là ông Bạch-nã-bạch-Lôi thường ở Luân-đôn, bốn giờ chiều ngày lễ bái đến nhà người em ruột ở thôn Sơ-phu-Đặc, bị một người chưa biết tên họ là gì, dùng giao nhọn đâm từ sau cổ đến trước cuống họng chết ngay ở trong phòng, hung thủ thì đã đào tẩu mất rồi, đợi để khi thám ra...

Nói rồi các người cùng nhau đi ra.

Ông Khảo-nhĩ-Sinh miệng ngậm xì gà hai tay đút vào túi quần, lộp cộp đi trước; đầu nghinh ngang, miệng nhóc nhích, về mừng lộ ra ngoài mặt. Ông quay đầu trông ông Phúc mà nói:

— Chúng ta hãy vào phòng bên kia nói chuyện việc án nầy một hồi cho vui.

Ông Phúc nói:

— Xin ngài đợi cho một chốc đã, bây giờ đây tôi chưa có thể bồi tiếp ngài được; tôi còn phải đến xem giấu chơn ở ngoài cửa sổ một lát đã.

Nói rồi ông day lại bảo ông Bố:

— Bố quân có thể giắc tôi ra đó không?

Ông Bố bèn đi trước chỉ đường, chúng tôi đi theo sau, khi đã đi ra khỏi cửa, ông Bố hỏi nhỏ ông Phúc rằng:

— Tiên sinh xem lời đoán ông Khảo-nhĩ-sinh có cho là phải không?

Ông Phúc hỏi lại:

— Vì cớ gì mà ông hỏi.

Ông Bố nói:

— Tôi xem ra thì thiệt là lời nói cuồng. Ông ta từ hồi hôm đến giờ, đã hơn 10 giờ đồng hồ mà không tìm được mối manh gì hết, nay bỗng nói đã tìm ra được chân tình trong án kiện, tôi rất ngờ cho cái ý tưởng của ông ta. Ông ta chỉ cuồng đoán đó thôi, tiên sinh nghĩ có phải không?

Ông Phúc không đáp. Khi ấy chúng tôi đã ra đến ngoài cửa sổ ông Bố chỉ giữa vai đất mà nói:

— Chỗ nầy có giấu chân, lại chỗ kia cũng có nữa, xin tiên sinh xét cho kỹ, tôi đi tản bộ đường nầy đợi tiên sinh.

Trước hết chúng tôi xem ngoài cửa sổ, thấy có hai giấu chân, trước sâu mà sau cạn; đi đến trước chỗ đám cỏ lơ thơ lại thấy có hai giấu chân nữa, giấu chân sau thật rõ ràng, giấu chân trước rất mơ hồ, biết rằng người ấy hẳn là chạy mau vì sợ trinh thám nhận ra được chân tích nên nhón chân mà chạy. Khi ấy ông Phúc cặp mắt sáng quắc xem bên đông, liếc bên tây, khi trông lên, khi trông xuống, như mới người điên cuồng. Ông đo hình giấu chân coi hai bên có in nhau không, rồi lại nằm sát xuống đất lấy kính hiển vi xem xét một chốc mới đứng giậy. Hai mắt lim dim, như đương suy nghĩ, bỗng lại dương lớn lên, hai con ngươi tròn xoe, không hề nhúc nhích. Ông cứ đứng ngó trừng trừng lượng như muốn lớp tư trào sôi lên đầu não mà hiện ra cái trang thái như khi anh Gianh-Giốc cải trang, chốc làm nhà văn, chốc làm quan võ, chốc như gái đẹp mười sáu, chốc lại như cố lão tám mươi, biến hóa trăm chiều, khiến cho người ta không ai nhìn xét được. Tôi hỏi ông nghĩ ngợi cái gì, thì ông cứ làm thinh như hình không nghe không thấy. Ông đứng ngay người ra một hồi, rồi lại đi chung quanh bốn phía nhà xem xét lần nữa. Sau mới thấy ông lấy bút chì viết chữ nhỏ nhỏ vào trong vở túi, rồi mới đi lần lần về chỗ cũ, thì không thấy ông Bố-Điệt ở đâu cả. Ông trông xung quanh rồi nói:

— Kỳ chửa! Hoa quân, đã thấy Bố-quân đâu chưa?

(Kỳ sau sẽ tiếp)

Xuất cảng — Hàng hóa Pháp xuất cảng trị giá là 19.875 triệu (1930 = 28.940 triệu) phân ra từng nước như sau này:

Trung-hoa: 130 triệu (1930 = 133 triệu); Nhật-bản: 106 triệu (1930 = 137 triệu); các thuộc-địa: 5 964 triệu (1930: 7258 triệu) — riêng Đông-dương 467.284.000 (1930 = 762 563 000).

Hạ nghị-viện Pháp đối với nạn thất nghiệp

Paris, 14 décembre — Bàn về hội-nghị nhân công. Hội đồng lao động ở Hạ-nghị viện bác bản đề-nghị của phái xã-hội cấm chỉ việc dùng nhân công ngoại quốc trong nước. Hội đồng xét tờ trình của ông nghị-viên De Taste về chỉ-dụ định việc dùng các thợ chuyên môn theo nghề và theo nơi, sau khi hỏi ý kiến các hội của thợ thuyền và các hội của chủ xưởng. Riêng các thợ dệt ở hạt Loire, thì dùng tuần lễ 4 ngày, và hạ tiền công 25%.

Paris, 13 décembre (Imp.) — Hơn 1.0000 người làm việc trong các ô-ten (hôtel) ở Riviera bị thải. Vì cái nạn thất nghiệp mỗi ngày mỗi tăng nên các chủ ô-ten định dùng người Pháp mà thay cho phần nhiều người ngoại quốc.

TÂY BAN NHA

Nội các mới

Madrid, 14 décembre. — Nội các mới đã thành-lập như sau này: *Thủ tướng* kiêm *Tổng-trưởng bộ Binh*: Azana, *Ngoại giao*: Lerroux, *Lao động*: Largo Cabalero, *Học-chính*: Fernando de Longrios *Công chính*: Peredero, *Thương mãi* Marcelino Domingo, *Hình bộ*: Albonoz, *Thủy quân*: Giral, *Nội chính*: Casares Aniroga, *Tài chính*: Carnera, *Giao thông*: Martinez Barrios.

HÀ LAN

Một cuộc bãi công lớn

Amsterdam, 14 décembre — Thành phố Enschede là một nơi rất thịnh hành về công nghệ tơ lụa. Có tin rằng tại thành phố ấy 14 000 thợ bãi công. Người ta lại sợ rằng sự xung đột giữa thợ thuyền và các chủ xưởng này có thể kéo dài, lâu lắm.

MỸ

Thợ thất nghiệp làm biểu tình

Whashington, 8 décembre. — 1 500 thợ thất nghiệp ở các nơi (cũng một trong nước Mỹ) kéo đến làm biểu tình tỏ ý hoan nghinh việc lập quĩ bảo hiểm thất nghiệp. Họ kéo nhau đến nhà Hội-nghị tại đấy người ta đương làm lễ khánh thành. 1 300 cảnh binh cản họ, không cho vào. Họ lại kéo nhau đi đến dinh Tổng-thống đưa một lá đơn rồi tự giải tán.

Số người thất nghiệp ở Mỹ

Whashington, 14 décembre. — Theo tin tức của « *Lao động liên hiệp Mỹ* » thì số người thất nghiệp ở Mỹ đến tháng Janvier 1931, là *bảy triệu năm trăm nghìn*.

Theo tin tức khác thì số người thất ở Mỹ gần *9 triệu*.

Tiền công ở Mỹ

Ngày 23 septembre, ba hãng: « *United steel* », « *Bethlehem steel* » và « *Youngstown sheet and Tube* » tuyên bố hạ tiền công thợ xuống 10%, bắt đầu từ 1er Octobre. 300 00 thợ bị thiệt.

Kế đó, những hãng công nghệ về thép (acier) cũng lần lượt theo gương ấy: « *Stewart Warner* », bắt đầu từ 1er Octobre, hạ tiền công thợ và tiền lương người làm việc từ 10 đến 15%; « *Arlengton Mills* », bắt đầu từ 13 Octobe, bớt tiền công 10%; bắt đầu từ 4 Octobre, « *American Rolling Mill* » cũng bớt tiền công 10%. Phỏng chừng 1 triệu bị thiệt hại.

Hãng « *American Smelting and Refining* » và hãng « *Utah Copper* » cũng tuyên bố hạ tiền công. Hãng xe hơi « *Général Motors* » bớt tiền lương người làm việc, từ 10 đến 20%; chắc cũng sẽ hạ tiền công luôn nữa.

Hãng « *United States Rubber* » định thi hành tuần 5 ngày. Như vậy cũng là hạ tiền công, vì tiền công giờ vẫn y nguyên như cũ.

Đó, ở xứ mà người ta cho là tiền công cao, cao là vậy đó!

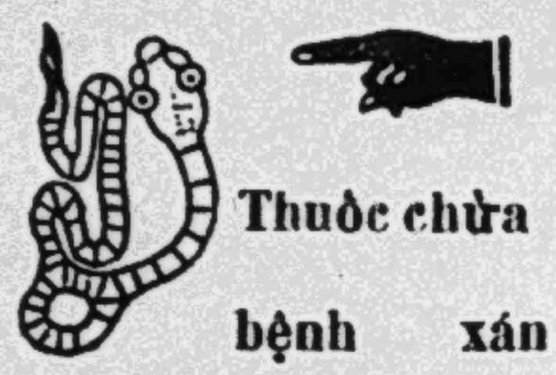

Thuốc chữa bệnh xán

Người nước ta hay ăn thịt tái nên hay mắc phải bệnh xán. Người có bệnh, nếu không uống thuốc, cứ để con xán trong mình lâu năm thì rất nguy hiểm, bởi vì nó cắn chết người.

Một ngày nó ra kể đến mấy lần, như cái xơ mít, mà lúc nó ra đến chỗ hậu môn thì thấy nôn nôn thật rất khó chịu.

Thuốc bán một liều (hai chai), mỗi chai sáu hào.

Các hiệu Đại-lý bán thuốc cai nha phiến của tôi đều có bán thuốc xán cả.

Nguyên sứ tòa thượng hạng thông phán

TRẦN-ĐỨC-CẢNH

39 Phố Tả-trường -:- NAMDINH

Muốn được tự-do

Nên dùng thuốc cai nha phiến văn minh, uống vào người rất khỏe, nặng độ hai tuần, nhẹ thời tuần lễ là hết bệnh nghiện, hiện thuốc này có giấy chứng nhận là không có chất thuốc phiện, nếu không bỏ được thời trả lại tiền, khi mua phải nói rõ ăn nhiều hay ít, có tật bệnh chi không, người khỏe hay yếu, để tôi chế thuốc gởi đủ bỏ xong. Còn ngài nào trong người không có bệnh chi duy có bệnh nghiện thời mua thuốc ở các đại lý cũng vậy. thuốc này sáng chế đã lâu, là bởi chủ nhân cũng một số thờ, tới 30 năm công việc trễ nải, nghĩ tới rất phiền, nên mời gia công nghiên cứu đông tây y học, xét bệnh lập phương để chữa lấy mình cho khỏi ả phiến ám ảnh, khi đang bỏ trong người khoan khoái tỉnh tao, thực bệnh quỉ có thuốc tiên vậy. Các ngài dùng thuốc bỏ xong được 5, 7 tháng hoặc một vài năm, bất hạnh mà có bệnh chi dương nên rút lại, lập tức viết thơ cho tôi lấy thuốc về dùng, bệnh liền tiêu tan, xin nhớ: thuốc hạng nhất 5$00 một ve, hạng nhì 3$00 một ve, hạng ba 2$00, hạng tư 1$00, hạng năm 0$50, khi bỏ nên dùng thuốc *sâm nhung sang bổ hoàn* 2$00 một hộp, uống vào người thêm sức khỏe.

Lại bán các thứ thuốc chữa các bệnh người lớn trẻ con như sau này: đàn ông mộng tinh, gi tinh, hoạt tinh 1$00, 6 hộp 5$00, đàn bà kinh nguyệt không đều, huyết ít, huyết đen, huyết hôi, huyết xám 5$00, 6 hộp, đau bụng, đau tức kinh niên 1$00, ho lao, ho hen, đàm suyễn, thổ huyết, khái huyết, tiện huyết 1$50, phong thấp, tê bại 0$60, có đẻ không nuôi hay không đẻ 5$00, 6 hộp, đau mai mang mộng 0$50, sốt rét nga nước 0$25, lậu và giang mai chữa rút nọc, không hại sinh dục, hẹn ngày cho khỏi mỗi ve 1$00, nọc lậu hay nọc giang đã lâu không khỏi 1$50, các bệnh này khi mua phải kể cho minh bạch, gởi cách lãnh hóa giao ngân, đề bì cho chủ nhân: *Monsieur* **Trần-đắc-Sử** *dit* **Tam-tỉnh y-quán**, *phố nhà hoa, số 38* **HANOI**.

Đại lý: Trung-kỳ thương-cục 107 phố Gia long Huế tiệm Đông kinh Dalat, Lê-nam-Hưng Phan thiết, Vĩnh-hiệp-Phát Mỹ-phước à Long-xuyên Nam-kỳ, Nguyễn-v-Ngân 6 chợ cả Thái-nguyên, Trần-Sơn Ilv phố Gare Haiphong.

Magasin de Soieries

TÂN-LỢI

138-140, Bd Tổng-đốc-Phương

CHOLON

Bổn hiệu bán sỉ và bán lẻ đủ các thứ hàng Tàu, hàng Thượng-hải, như [illegible] đoạn, xuyến, trừu, cẩm nhung, cẩm-châu v. v... Hàng thiệt tốt, thiệt bền, hàng nhuộm đen mặc đến rách không hề sợ phai trổ. Bán lẻ đủ các thứ hàng Bombay, hàng Nhựt-bổn v. v... Khăn đội đầu rút và thêu nhiều kiểu, nhiều màu thiệt đẹp.

Trữ bán sỉ và lẻ đủ các thứ màu nhuộm của Tây hiệu « Teinture Idéale » danh tiếng thuở nay ở Nam-kỳ.

Bánh hộp biscuits « Kim-Thới » của bổn hiệu chế tạo chẳng khác nào biscuits mới ngọt [illegible] của Tây, được nhiều người khen ngợi. Bán lẻ mỗi hộp 0$75 tại bổn hiệu (mua sỉ có huê hồng).

Ở Bắc-kỳ có bán ở hiệu Quảng-vạn-Thành Nội bán N° 120 Bonnal Haiphong, giá mỗi hộp là 0$80.

Bổn hiệu buôn bán đã mấy chục năm cùng các tỉnh Trung-kỳ và Bắc-kỳ. Ở xa xin viết thơ về thương nghị.

TÂN-LỢI

138-140, Bd Tổng-đốc-Phương -:- CHOLON

HÃY MUA DẦU

LỢI-SANH-ĐƯỜNG

Annam ta lâu nay bị cảm, nhức đầu, nóng lạnh, sổ mũi, đau bụng, hay mua dầu của ngoại quốc mà xức hoặc uống để trừ bệnh đi. Ấy là tại Annam ta chưa chế được dầu.

Ngày nay ở Saigon, chợ Tândjub, có tiệm thuốc người mình là hiệu **LỢI-SANH-ĐƯỜNG** đã chế ra được một thứ dầu đồng như dầu vạn ứng, không kém gì của ngoại quốc mà lại có phần hơn.

Ai đã dùng dầu **LỢI-SANH-ĐƯỜNG** rồi, đều khen là thần hiệu có khi đến cải tử hoàn sanh cũng được nữa!!

Vậy thì khi nào ta cần dùng dầu nên tìm cho được dầu **LỢI-SANH-ĐƯỜNG** nhãn Bàn-tay mà mua, trước được tránh khỏi các chứng bệnh nói trên, sau được giúp người Annam mau phát đạt trong con đường kinh-tế.

Giá dầu lại rẻ, mỗi ve có 0$20.

Ai muốn mua sỉ, xin gởi thơ cho hiệu:

LỢI-SANH-ĐƯỜNG

309 rue Paul Blanchy -:- SAIGON

24 giờ đã thấy hiệu-nghiệm

là thứ thuốc *Bổ nha-phiến Đại-tài* hiệu Hồng-Lạc-Đường, trăm người uống đều bỏ được cả trăm. không sai một, chứ chẳng phải nói kể hạp người không dầu, hễ ai uống nó thì bỏ được ngay, giữ cam-đoan chắc chắn không sai, mà uống nó vào lại không bỏ phá mệt nhọc chút nào cả, *mạnh thêm, mập thêm,* mới là lạ, mới là *rất quý*; uống nó đi làm việc nặng nề mấy cũng được, đi đường xa đem theo bỏ rất tiện. Hút nặng đến đâu cũng được cả, cho đến ông già 80 tuổi mà hút nặng trên 60 năm rồi cũng bỏ được như không.

Hút nhẹ cỡ 4, 5 ve, nặng 7, 8 ve đến 12 ve là cùng

Giá mỗi ve: 1$00

Bán tại: **HỒNG-LẠC-ĐƯỜNG.** *Chủ nhân:*

HOANG-DAC-VINH

N° 188, Rue du Pont Japonais, 188 — Annam — Faifoo

và khắp các nơi đều có đại-lý bán cả. (Cần thêm đại-lý nữa xin biên thơ về thương nghị).

THÊM SỨC MẠNH CHO LOÀI NGƯỜI, TRỪ TUYỆT CÁI HẠI VÔ CÙNG CHO XÃ-HỘI

không gì bằng:

CAO-BỔ-PHỔI chuyên trị hết các chứng ho đờm, ho khan, ho ra huyết, ho lao, đau phổi, ráo phổi, mất tiếng, ngứa cổ v v giá 0$30;

VIÊN ĐẠI-BỔ-TINH-THẦN chuyên trị thận hư, tinh thần mỏi mệt, chất óc suy kém, tinh ít, tinh loãng, không vững, không mạnh. mỗi lọ 1$00;

SÁCH THUỐC VIỆT-NAM do *nhà nghiên-cứu khoa thuốc Việt-nam* xuất bản, nói rõ căn nguyên các bệnh, phép xem mạch, cách trị bệnh, mỗi quyển 0$30, có bán tại hàng sách các tỉnh, gửi mandat mua sách, xin nhớ gửi thêm tiền cước 0$13. Thơ và mandat gửi cho:

NGUYỄN-XUÂN-DƯƠNG

TONKIN — *123 phố khách* — NAM-ĐỊNH

THUỐC CAI ẤN-ĐỘ

Hiện nay có nhiều nhà chế thuốc Cai nha phiến, nói thần nói thánh, bắt người ta cung khai: nào là nghiện nặng, nghiện nhẹ, tuổi trẻ, tuổi già, tôi thôi mọi sự, rút cục lại chẳng có công hiệu gì, chẳng qua chỉ tiền mất tật mang cả. Phải biết rằng: thuốc phiện sản xuất bên Ấn-độ, người Ấn-độ dùng nó làm thuốc chữa bệnh, nên họ am hiểu hết tính chất thuốc phiện mà biết cách trừ bỏ độc thuốc phiện rất dễ dàng. Bản đường vì thâm giao với một nhà danh y Ấn-độ, nên được ông ta truyền cho môn thuốc Cai nha phiến rất bí mật, rất tài tình, bất cứ là nghiện thế nào, chỉ uống trong bảy ngày là bỏ hẳn được thuốc phiện như không. Dùng thuốc cai này vẫn được mạnh khỏe, ăn uống và làm việc như thường, không hề vật vả, không hề nhọc mệt và không sinh ra chứng bệnh gì hết. Hiện đã chữa được nhiều người, giám cam đoan rằng 10 người bỏ được cả 10, ai không tin xin nhận chữa khoán, nếu không cai được không lấy tiền. Mỗi ve giá bán 1$00. mua buôn, (mua sỉ) tính giá riêng. Ai muốn hỏi về việc thuốc thì xin gởi theo con timbre để trả lời.

Bản đường cần nhiều đại lý ở Trung-kỳ, Nam kỳ, Ai-lao và Cao-mên, ngài nào có lòng chiếu cố đến thuốc nam là thuốc Nội-hóa của nước nhà thì xin cứ gởi thơ về lấy catalogue và thương lượng việc đại lý.

Nhà thuốc

Nam-Thiên-Đường

46, rue Bac-ninh à Nam-dinh (Tonkin)

Téléphone N° 128

Cô-tinh Bổ-Thận hoàn

Bệnh khí hư như khí loảng khí lạnh, thường sanh ra chứng

Mộng tinh, *(đêm ngủ thấy đi lại với đàn bà mà tinh khí xuất ra)*

Di-tinh, *(Vì nhọc mệt quá đêm ngủ mê man, bại hoại trong thân thể, mà tinh khí tự nhiên xuất ra dầm dề không biết)*

Hoạt tinh, *(đi lại với đàn bà tinh khí chóng xuất, hoặc vừa lại với đàn bà là đã xuất ngay)*

Đó là do tinh khí bất cố, thận thủy suy hại. Chứng này khi mới bị thường hay mỏi vai, đau lưng, nhức đầu, ít ăn, đêm ngủ không yên giấc hay giật mình, hay khiếp sợ, đi đứng bần thần, sinh ra lười biếng. Nếu biết thuốc mà trị ngay thì đỡ tốn tiền mà bịnh lại chóng khỏi; nếu để lâu không chữa, để đến nỗi sinh ra chứng mộng tinh, di tinh, hoạt tinh như đã kể trên rồi thì rất có hại đến đường sinh dục, con cái hiếm muộn cũng vì đó mà ra.

Xét bệnh này phần nhiều người mắc lắm trong khoảng 18 tuổi đến 50 tuổi ít người tránh khỏi được.

Thời buổi cạnh tranh, yếu thua mạnh được mỗi người đều phải lo riêng phận sự, mới mong có sống còn, vì vậy mà kẻ làm việc bằng tinh thần thì lao tâm quá độ, lo nghĩ thái quá mà sinh ra; kẻ lao động thì lao lực suốt ngày, làm việc quá sức khỏe của mình mà sinh ra; có kẻ vì sắc dục vô tiết, rượu chè thức đêm mà sinh ra; cũng có kẻ chơi bời quá độ, mắc phải bệnh lậu và giang mai sau khi khỏi rồi không có thuốc ngăn ngừa, nên bệnh khí hư thận suy cũng do đó mà sinh ra. Muốn cho bệnh ấy chẳng phát ra, hoặc đã phát ra mà muốn trị cho khỏi thì phải lập tức dùng 6 lọ CỐ-TINH BỔ-THẬN giá 5$00 là chóng khỏi. Hằng ngày dùng luôn thì bệnh không bao giờ tái phát mà lại còn bồi sức lực bổ tinh thần. Thiệt là một môn thuốc đa quang tự duyên niên rất là bổ ích cho đời.

Thuốc này bán buôn bán lẻ hoặc muốn làm đại-lý hỏi tại hiệu

SINH-HUY

N° 56 Rue Maréchal Foch à VINH

CÓ THỢ CHUYÊN-MÔN LÀM KHĂN XẾP

Khăn nhiễu tây tốt đặc biệt, toàn tơ cát nổi, không phai mùi, mỗi cái	3$50
Khăn nhiễu tây thứ tốt	2.60
Khăn nhiễu tây thứ vừa	2.00
Khăn lượt tây thứ tốt	2.50
Khăn lượt tây thứ vừa	1.80
Khăn lượt ta thứ tốt	2.40
Khăn lượt ta thứ vừa	1.70

MUA BUÔN THỨ HOA-HỒNG 20%

Các thứ khăn làm theo kiểu Bắc, kiểu Vinh, kiểu Huế, tùy theo ý quý khách. Hàng gởi theo cách lãnh hóa giao-ngân. Cước phí về phần quý khách trả. Không vừa ý xin gởi về đổi.

Hàng rất mới về thêm đo Pull'Over cùng mũ feutre, và mũ Simili-Velour

DỰ PHÒNG TRƯỚC HƠN LÀ ĐỢI MẮC BỆNH MỚI CHỮA

Chúng ta sinh trưởng vào thời buổi náo động này, nhiều người đau yếu bách bệnh, cứ đợi đến lúc cuối cùng mới chịu chữa. Rồi sau, các bệnh ấy phát ra, thành bệnh tê-thấp, thương thận hay thương tì, buốt-nhức-đau đui, nói tóm lại là tất cả các chứng phát ra, rõ cho ta biết là máu ta sấu. Chính là lúc nên cần tới thuốc giải-độc thật mạnh, mà không có thuốc nào hay bằng thuốc chứ danh **TISANE des CHARTREUX de DURBON** làm bằng các cây hương thơm ở núi Alpes có chất tiêu độc rất thần hiệu.

Nhưng mà tại sao ta đợi đến khi các chứng ấy phát ra?

Ta nên dự phòng trước hơn là đợi mắc bệnh mới chữa. Vậy ta nên chứa sẵn chong nhà một ít **TISANE des CHARTREUX de DURBON**; cứ mỗi tháng ta uống một lần thì ta không còn sợ gì những bệnh hoạn kể trên nó ngăn trở ta và hại sự sinh hoạt của ta.

Ngày mười sáu tháng chạp tây năm 1930

Ước từ ba năm nay, nhà tôi và tôi, chúng tôi uống thuốc **TISANE des CHARTREUX de DURBON**, *thì chúng tôi không thấy trong người khó chịu và chúng tôi thường được mạnh khỏe.*

Chúng tôi đã mách thuốc này cho nhiều người quen biết, ai cũng lấy làm sung sướng được biết một vị thuốc hay chữa khỏi được bệnh. Nay kính thơ,

Jacques REVEREND

số nhà 10, phố République, ở BOIS-COLOMBES (Nước Pháp)

Thuốc chuyên môn ở CHARTREUX de DURBON

Tisane đựng bằng lọ nhỏ

Thuốc viên Pilules Supertoniques đựng bằng ống

Thuốc bôi Baume (chữa bệnh ngoài da) đựng bằng lọ.

Xin hỏi tại các hàng bào chế tây.

Cách dùng và giấy chứng thực

Phòng thí nghiệm quan J. BERTHIER ở GRENOBLE (Nước Pháp)

TISANE DÉPURATIVE DES CHARTREUX DE DURBON

BAC-NINH

Bệnh quỷ đã có thuốc tiên!!

Nếu ai mắc LẬU, hay TIM-LA, hay LẬU nhập CỐT nghĩa là khỏi rồi hễ trong người nhọc mệt thức đêm uống rượu thì sáng có mủ, hay trong thịt nó buồn như kiến, hay cần cái nhốt một cái, xem đã có mầy vì các vi-trùng GONOCOQUE nó ăn vào trong xương, trong máu, hễ trở giời thì như vậy, bệnh này rất nguy hiểm và chuyền nhiễm, nếu để cho lâu Bà thì người ấy mắc bệnh đau GIA-CON (Métrite) khí hư, huyết bạch, bằng huyết v. v, thì sinh đẻ rất khó, nếu đẻ con thì hay hỏng mắt, còn TIM-LA nhập CỐT, ngoài khỏi như trong máu trong xương còn vi-trùng SPIROCHETE DE SCHANDINE cho nên trở giời hay sốt, đau đầu, đau mình, đầu các đầu xương, chân tay mỏi mệt, các cái nọc này nó chuyền-nhiễm rất là nguy hiểm, vì thế cho nên ta nhiều người đã rồi, đẻ ra hỏi ra họ, đã con mù rất ma, thiêu cái hiểm, là chỉ [illegible] là đã quấy ngờ, vì cái nọc này nó chuyền-nhiễm sang tự thè thứ thai, nếu mắc bệnh không tìm được thì thuốc thần hiệu này thì các nọc ấy nó chuyền nhiễm sang mấy mươi đời, như của sang đến chắt chút, v. v. vì thế nhiều người thế không có bệnh mà xem máu thì trong có vi-trùng TIM-LA, còn như bệnh HỘ LOÉN (Chancre-mou), bệnh này nó cũng có vi trùng BACILLE DE DUCREY, các vi-trùng này nó cũng ăn vào trong xương, trong máu, nó cũng nguy hiểm như TIM-LA, bệnh này cũng có nhiều người thiệt hại đến thân thể, vậy các ngài mắc phải các bệnh này dù nặng, hay bệnh nhập CỐT mấy mươi năm, hay mới mắc phải, thì lập tức dùng ngay thuốc HIỆU HOÀNG-VĂN-ẤP, số nhà 87 phố Ninh-xá Bắc-ninh (Tonkin) thế nào cũng phải mau khỏi, và rút hết nọc, người có bệnh uống thuốc vẫn đi lại làm ăn như thường, khỏi bao giờ không biết, thực thế vậy, nếu lâu Bà có thai uống cũng được không hại gì cả, thuốc LẬU, 1p00, TIM-LA 2p00, thuốc CHANCRE-MOU cả uống và bôi 3p00, ĐẠI-LÝ LÊ-NAM-HƯNG Commerçant Rue de Gia-longà PHAN-THIẾT, PHÚ HÀ 87 Rue des Médicaments (Phố Hàng-Bát) à HANOI BỒ-VĂN-CHIỂU chez Vinh xuân tiệm commerçant của Tây à QUẢNG-NGÃI, Lưu-thành-Tạp, Hàng-phố Công-Sở à Longxuyên, Annam dược-phòng, chủ-nhân Lê-ngọc Thanh, route Camau à Bạc-liêu (Cochinchine) nếu ngài muốn mua tại gởi cho một ít tiền trước cho bổn hiệu gởi nhận hóa giao ngân rất chóng còn như ai muốn làm đại-lý xin viết thơ về bổn-hiệu.

chỉ **25$** mà

được một dĩa hát điệu **HUE**

tùy ý chọn trong các dĩa cực kỳ hay vừa mới có.

Một hộp kim

và cái **MÁY HÁT** nước Đức

như kiểu này

trên nắp để dĩa được,

dimensions 31×29×13 cm

SỐ RẤT ÍT

NÊN LƯU Ý KẺO HẾT

Mme RICHARD

N° 7 Rue de la Citadelle

(kế cửa Thượng Tứ) HUẾ

ĐÃ CÓ RỒI?

Thưa các ngài,

Hằng năm chúng tôi thường để ý tìm các kiểu Mới, dạ, Lạ, để hiến các ngài trước tỏ là một nhà công nghệ chuyên môn, sau để các ngài có đủ lòng tin yêu mà giúp cho công nghệ của chúng tôi. Bởi vậy bản hiệu này đã in xong cuốn Catalogue 1932 rất đẹp, để hiến các ngài.

Xin các ngài cứ viết thơ về bản hiệu sẽ gởi kính biếu ngay.

AN-THÀNH

37 rue de Soie -:- HANOI

USDIKE là một thứ đế giày bền hơn đế Crêpe mà [illegible] như Crêpe.

PULL-OVERS là một thứ áo mặc về mùa rét [illegible], mua buôn giá rất hạ, vì là bản-hiệu một làm nên ở nhất, nên muốn bán giá hạ để ai ai cũng có thể mua được, giá [illegible] từ 1p[illegible], 2p[illegible], 3p00.

Imprimerie TIẾNG-DÂN, HUẾ

Directeur Gérant HUỲNH-THÚC-KHÁNG

Huỳnh Thúc Kháng